

W sto pięćdziesiątą rocznicę śmierci EDWARDA JURGENSA

Edward Jurgens (1824-1863)

W jaki sposób Komisja Historyczna TPW zamierzała uczcić tę rocznicę informowało zawiadomienie w Internecie na pierwszej stronie poświęconej AKTUALNOŚCIOM. Oto jego treść:

KOMISJA HISTORYCZNA ZAPRASZA....

Sto pięćdziesiąt lat temu, gdy już siódmy miesiąc trwało Powstanie Styczniowe, w Cytadeli Warszawskiej zmarł nocą z 2 na 3 sierpnia EDWARD JURGENS – wybitny przedstawiciel demokratycznej irredenty polskiej, która stawiała sobie jako cel niepodległą Rzeczypospolitą - nowoczesne, demokratyczne, liczące się w Europie państwo. Miał 39 lat.

W tę rocznicę zapalimy Znicz Pamięci na jego grobie na Cmentarzu Ewangelicko - Augsburskim i przypomnimy jak istotną rolę odegrał.

Odwiedzimy też grób naszego Kolegi Witolda Strausa. Będzie też możliwość zwiedzenia Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego i odwiedzenia grobów tych ewangelików, którym poświęciliśmy jedno z naszych tegorocznych spotkań, a naszą przewodniczką będzie Koleżanka z Komisji Historycznej Maria Chmiel.

Spotykamy się 2 sierpnia o godz. 13:00, przy bramie od strony Kancelarii, przy tablicy zasłużonych.

Mimo urlopów i rzęsimiego deszczu (na szczęście przejściowego) w spotkaniu wzięło udział 11 osób, większość z Komisji Historycznej. Pogoda była niezwykle sprzyjająca – bez upału, czyste powietrze po deszczu, słońce, kompetentna Przewodniczka i jeszcze dwie osoby z Komitetu Opieki nad Zabytkami Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego, a także uczestnicy znający historię Warszawy i sporo wiedzący o zasłużonych, warszawskich rodach i wybitnych przedstawicielach polskiej nauki i kultury – toteż nie brakło ciekawych opowieści, a także pytań, na które znajdowaliśmy na ogół odpowiedź.

Zaczeliliśmy naszą wędrowkę od odwiedzenia miejsca spoczynku wiceprzewodniczącego Komisji Historycznej – Witolda Strausa. Niżej publikujemy zdjęcie grobu, na którym zapaliliśmy znicz i położyliśmy dwie róże: białą i czerwoną oraz zdjęcie tablicy pamiątkowej Jemu poświęconej.

Grób rodzinny Witolda Strausa

Tablica na Cmentarzu Ewangelickim poświęcona Witoldowi Strausowi

Przy Grobie Strausów: pochylony – Tadeusz Świątek, od lewej: Maria Chmiel – nasza przewodniczka, Elżbieta Chmiel (w kapeluszu), Tadeusz Burchacki, Grażyna Chrustowska (z aparatem), Barbara Petrozolin-Skowrońska, Alicja Lutostańska (częściowo zasłonięta)

Potem odwiedziliśmy grób Edwarda Jurgensa – także ze zniczem i różami: białą i czerwoną (zob. fotografia). Choć zebrani wiele wiedzieli o tym wybitnym polskim polityku okresu poprzedzającego Powstanie Styczniowe, jednym z bohaterów książki przewodniczącej Komisji Barbary Petrozolin-Skowrońskiej – poprosili ją o osobiste refleksje na temat jego życia, drogi do polskości, i tragicznej śmierci w Cytadeli, gdzie został uwięziony, ponieważ pierwszy w obozie „białych“ mówił, że trzeba przystąpić do powstania rozpoczętego w styczniu przez „czerwonych“, że w tak decydującej chwili, gdy już jest przelewana krew – trzeba być razem i walczyć o niepodległość.

Grób Edwarda Jurgensa

Sklądanie kwiatów na grobie Jurgensa. Składają Hanna Lebecka i Barbara Petrozolin-Skowrońska. Na dalszym planie: Maria Chmiel, Tadeusz Burchacki, Grażyna Chrustowska, Alicja Lutostańska

Nasza Koleżanka z Komisji Historycznej Elżbieta Chmiel zamieściła notkę o tym spotkaniu w Informatorze Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy w Warszawie. Przytaczamy ją poniżej.

TPW na cmentarzu ewangelickim

W ramach obchodów 150-lecia Powstania Styczniowego członkowie **Towarzystwa Przyjaciół Warszawy** z przewodniczącą Komisji Historycznej p. Barbarą Petrozolin-Skowrońską spotkali się dn. **2 sierpnia** b.r. na cmentarzu ewangelicko-augsburskim przy ul. Młynarskiej, by złożyć kwiaty na grobie **Edwarda Jurgensa** (1824 – 1863), zmarłego w Cytadeli w nocy z 2 na 3 sierpnia, członka dyrekcji obozu „Białych”, wybitnego działacza niepodległościowego, przywódcy młodej inteligencji i mieszczaństwa, zwolennika pracy organicznej.

Odwiedzono też groby innych ewangelików, związanych z Powstaniem Styczniowym: m. in. ks. Leopolda **Otto**, pań **Heurich**, Julii **Bock**, pastorów Karola **Mani-tiusa** i Jana **Haberkanta**, Klementyny **Banzemerowej**, Julii **Kuhnke**, ppłk. Jana **Pe-uckera**, Karola **Dückerta**, Wilhelma **Gliera**, rodzin **Szlenkierów** i **Lothów**, Roberta **Wolffa**, Wilhelma **Troszla**, a także wielu zasłużonych warszawiaków, postaci ze świata kultury, przemysłu oraz uczestników Powstania Warszawskiego.

Po cmentarzu prowadziła p. Maria Chmiel, członkini Komisji Historycznej TPW, informacje o pochowanych tu osobach wygłaszali również p. B. Petrozolin-Skowrońska (historyk, autorka m.in. książek o Tytusie Chałubińskim i genezie Powstania Styczniowego „Przed nocą styczniową”), a także członkowie Komisji – p. Alicja Sadowska i p. Tadeusz Świątek. Zebrani złożyli też kwiaty i zapalili znicze na grobie **Witolda Strausa**, wieloletniego działacza Towarzystwa Przyjaciół Warszawy. (E.Ch.)

*Foto: Grażyna Chrustowska (nasz Gość – dziękujemy!)
oraz Alicja Sadowska z Komisji Historycznej.
Opracowanie: Halina Niemiec*